

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το Δ.Σ. της Θασιακής Ένωσης Καβάλας κατόρθωσε να ξεπεράσει κάθε δυσκολία και να προχωρήσει στην έκδοση και του 4ου τόμου των «Θασιακών». Στο νέο τόμο δημοσιεύονται κατά σειρά οι εργασίες του Γιάννη Βαρδαβούλια, η δική μου, του Γιώργου Αυγουστίδη, του Γιώργου Παπαδόπουλου, του μακαρίτη σήμερα Κώστα Τσιάτα, του καθηγητή της νεοελληνικής ιστορίας Απόστολου Βακαλόπουλου, του Τάκη Τσιμπουκλή, άλλη μια δική μου και η σειρά «Διάφορα», που γίνεται πάλι με δική μου επιμέλεια.

Η πρώτη εργασία του Γιάννη Βαρδαβούλια περιέχει πολύτιμο ιστορικό υλικό που θα βοηθήσει στο μέλλον όσους θελήσουν ν' ασχοληθούν με τους γλωσσικούς ιδιοματισμούς της Θάσου. Το σύντομο αυτό γλωσσάρι θ' αποτελέσει ανεκτίμητο γλωσσικό θησαυρό για όλους τους μεταγενέστερους Θασίους που θα τους έχει διαφοροποιήσει ο χρόνος και η εξέλιξη. Ο συγγραφέας παραθέτει χαρακτηριστικές λέξεις, που άλλες έχουν αλλοιωθεί, άλλες έπαψαν να χρησιμοποιούνται, άλλες αποτελούν απόδειξη της μακρόχρονης ξενικής παρουσίας ή επίδρασης που δέχτηκαν οι Θάσιοι από άλλους λαούς. Ο Γιάννης Βαρδαβούλιας δε χρησιμοποίησε γνωστές μεθόδους αλλά προχώρησε στη σύνθεση μ' ένα δικό του τρόπο. Για να δείξει ότι παραλείπονται γράμματα από τις αρχικές λέξεις που διαμορφώθηκαν με το πέρασμα του χρόνου, κάνει υπερβολική χρήση της αποστρόφου. Τούτο όμως είναι θέμα που αφορά προσωπικά τον ίδιο το συγγραφέα.

Στη δεύτερη εργασία τη δική μου δημοσιεύεται το αρχείο της Σουσάνας Τζιάτα, που περιλαμβάνει διάφορες δικαιιοπραξίες και άλλα έγγραφα. Ένα απ' αυτά τα έγγραφα είναι και το απολυτήριο του εθελοντή Νικολάου Τσιάτα, απ' το οποίο αποδεικνύεται και η συμμετοχή των Θasiών στο επαναστατικό κίνημα του 1878.

Στην τρίτη εργασία του Γιώργου Αυγουστίδη δημοσιεύονται δέκα έγγραφα, που περιέχουν ενδιαφέρουσες πληροφορίες. Η τέταρτη εργασία του Γιώργου Παπαδόπουλου αναφέρεται στη δράση της αδελφότητας «Φοίνιξ», ενώ η πέμπτη εργασία περιέχει έγγραφα που αποδεικνύουν ότι το κτίσμα που στεγάζει το σημερινό Δημοτικό Σχολείο του Θεολόγου είναι η παλιά ελληνική σχολή του 1850, που γκρεμίστηκε και ξανακτίστηκε κατά τη χρονική περίοδο 1908-1911. Στη συνέχεια δημοσιεύεται η εργασία του καθηγητή της

νεοελληνικής ιστορίας Απόστολου Βακαλόπουλου, που αναφέρεται στην οικογένεια του προεστού και οπλαρχηγού Χατζηγιώργη Μεταξά και των διακλαδώσεών της. Πρόκειται για μια παλιά εργασία που έχει δημοσιευθεί το 1946 στο Αρχείο Ιδιωτικού Δικαίου και που σήμερα είναι δυσεύρετη και άγνωστη σχεδόν στους Θασίους. Επειδή είχε γίνει η ορθογράφηση των εγγράφων που δημοσιεύονται στην εργασία αυτή, γι' αυτό και χρησιμοποιήσαμε το μονοτονικό, που δεν το τηρήσαμε μόνο στις υπογραφές που υπάρχουν στο τέλος των κειμένων. Αυτές τις μεταφέρουμε όπως είναι δημοσιευμένες.

Η εργασία του Τάκη Τσιμπονκλή αναφέρεται στο ναυτικό του Κάστρου, που άνησε από τα τέλη του περασμένου ως τις αρχές του αιώνα μας, ενώ η αλληλογραφία του Γιαξή Χ' Σταμάτη, που δημοσιεύεται από μένα, περιέχει πολύτιμες πληροφορίες που διαφωτίζουν ιστορικά γεγονότα εκείνης της εποχής. Στη σειρά «Διάφορα» παρουσιάζονται οι νέες εκδόσεις, ενώ καταγράφονται μερικά γενεαλογικά δένδρα και δίνεται η βιογραφία του Γ. Παπαευστρατίου. Επίσης μνημονεύονται δύο δάσκαλοι που υπηρέτησαν στα Λιμενάρια και παρατίθεται ένα δημοσίευμα που αναφέρεται στο μοναχό Γυμνάσιο Λαυριώτη.

Τελειώνοντας αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω τον Υπουργό Βόρειας Ελλάδας κ. Στέλιο Παπαθεμελή, που έθεσε στη διάθεσή μας το ποσόν των 150.000 δρχ. για την έκδοση αυτή, καθώς και τους ιδιώτες Εντύχιο Λαμπίδη και Δημήτριο Δημητρούδη, που μας χορήγησαν ο μὲν πρώτος 30.000, ο δε δεύτερος 20.000 δρχ. για την πραγματοποίηση της έκδοσης του 4ου τόμου των «Θασιακών».

Καβάλα, 21-2-1988

Κ. ΧΙΟΝΗΣ